

ність навчання. Перспективним напрямом є поєднання ресурсів формальної та неформальної освіти, що дозволить сформуванати більш ефективну та адаптивну освітню систему.

Список використаних інформаційних джерел

1. Петрунчик Д. С., Кузьменко О. Г., Погранична Н. М. Роль неформальної освіти у формуванні ключових компетентностей сучасного здобувача освіти. *Perspectives of Science and Education*. URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/16668/16740>.
2. Хоружа Л. Л. Освітні втрати та освітні розриви в українській педагогічній думці: генез понять, діагностика та стратегії подолання. Педагогічна академія. URL: <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/1861/1707>.
3. Малахін О. В., Арістова Н. О., Алексеєва С. В. Індивідуалізація навчання як засіб компенсації освітніх втрат учнів закладів загальної середньої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний час.
4. Інновації та перспективи в освітніх практиках: неформальна освіта. Інститут проблем виховання НАПН України. URL: <https://ipvid.org.ua/index.php/psp/article/view/728/805>.

ЦИФРОВА ОСВІТА В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ НАВИЧОК ПІД ВПЛИВОМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Б. В. Гаращенко, аспірант, спеціальність 072 Менеджмент
В. Ю. Стрілець, д-р екон. наук, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин – науковий керівник
Полтавський університет економіки і торгівлі

Стрімкий розвиток цифрових технологій, передусім штучного інтелекту, зумовлює трансформацію змісту та структури трудової діяльності, актуалізуючи потребу перегляду підходів до організації цифрової освіти відповідно до вимог ринку праці. При цьому більшість професій, пов'язаних із використанням ШІ, не передбачає необхідності вузькоспеціалізованих технічних знань, натомість зростає значущість універсальних компетентностей, орієнтованих на ефективну взаємодію з цифровими системами та інтерпретацію їх результатів.

Проблематика цифрової освіти в умовах трансформації навичок під впливом штучного інтелекту активно розглядається у сучасних наукових дослідженнях, що зумовлено швидкими змінами на ринку праці та зростанням ролі цифрових технологій у формуванні професійних компетентностей. Так, Гривко С. Д. та Дубовик Д. Є. досліджують вплив цифровізації на зайнятість і функціонування ринку праці в інформаційному суспільстві, визначаючи трансформацію професійних вимог як ключовий наслідок технологічних змін [1]. У своїх дослідженнях Радкевич В. О. розглядає цифровізацію професійної освіти на основі державно-приватного партнерства, підкреслюючи значення інтеграції бізнесу й освіти у формуванні актуальних цифрових компетентностей [2]. Водночас Стрілець В. Ю. у співавторстві з іншими науковцями аналізує цифровізацію ринку праці та маркетинг талантів, акцентуючи увагу на перспективності розвитку цифрових навичок у контексті глобальної економіки та індустрії [3]. У сукупності наукові напрацювання свідчать про зростаючу актуальність дослідження цифрової освіти як інструменту адаптації до змін, спричинених розвитком штучного інтелекту та цифрової трансформації суспільства.

Аналіз попиту на навички у країнах ОЕСР (табл. 1) засвідчує домінування управлінських і бізнес-орієнтованих компетентностей у професіях із високим рівнем впливу ШІ, зокрема у сферах управління ресурсами, організації бізнес-процесів і проектного менеджменту.

Таблиця 1 – Групи навичок із найбільшим попитом залежно від інтенсивності впливу ШІ

Ступінь впливу ШІ	Основна група навичок	Частка вакансій, %
Високий вплив	Управління ресурсами (Resource Management)	72
	Бізнес-процеси (Business Processes)	67
	Емоційні навички (Attitudes/Emotional)	63
	Соціальні навички (Social Skills)	59
	Цифрові навички (Digital)	58
	Емоційні навички (Attitudes)	51

Ступінь впливу ШІ	Основна група навичок	Частка вакансій, %
Помірний вплив	Емоційні навички (Attitudes)	56
	Соціальні навички (Social Skills)	51
	Управління ресурсами (Resource Management)	50
Низький вплив	Виробництво та технології (Production & Tech)	51
	Емоційні навички (Attitudes)	51

Джерело: складено на основі [4].

Водночас посилюється роль соціально-емоційних навичок, зокрема, комунікації, командної взаємодії, гнучкості мислення та саморегуляції, попит на які демонструє стабільне зростання.

Поряд із цим фіксується трансформація когнітивних компетентностей: з одного боку, зростає потреба у критичному мисленні та розв'язанні складних завдань, а з іншого знижується значущість базових когнітивних операцій унаслідок їх автоматизації (табл. 2). Це свідчить про зміну структури інтелектуальної праці та перерозподіл функцій між людиною і цифровими системами.

Таблиця 2 – Зростання попиту на ключові компетенції у професіях із високим впливом ШІ

Група навичок	Частка % (початковий період),	Частка % (2021–2022),	Зміна (в п.п.)
Емоційні навички	54,7	62,8	+8,04
Когнітивні навички	45,2	52,8	+7,55
Цифрові навички	49,9	57,5	+7,64
Соціальні навички	52,5	59,1	+6,51
Бізнес-процеси	61,8	67,3	+5,50

Джерело: складено на основі [4].

Суттєво еволюціонує зміст цифрової грамотності, яка виходить за межі базового користування технологіями та охоп-

лює управління даними, критичне оцінювання інформації й застосування цифрових інструментів для підтримки управлінських рішень. Емпіричні дані підтверджують зростання попиту на емоційні, цифрові, когнітивні та соціальні компетентності, що є найбільш вираженим у професіях із високим рівнем впливу ШІ.

Таким чином, трансформація ринку праці під впливом штучного інтелекту зумовлює перехід від вузькоспеціалізованої до міждисциплінарної моделі підготовки кадрів. Пріоритетного значення набуває розвиток інтегративних компетентностей, що поєднують управлінські, цифрові та соціально-емоційні складові. Цифрова освіта має орієнтуватися на формування здатності до ефективної взаємодії з ШІ, прийняття обґрунтованих рішень на основі даних, а також забезпечення адаптивності та безперервного професійного розвитку в умовах технологічної динаміки.

Список використаних інформаційних джерел

1. Гривко С. Д., Дубовик Д. Є. Вплив цифровізації на зайнятість та ринок праці в інформаційному суспільстві. Економічний простір. 2025. № 208. С. 203–209.
2. Радкевич В. О. Цифровізація професійної освіти на засадах партнерства державного та приватного секторів. Матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. Глухів, 2024. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741532/1/Zbirnyk%20materialiv%20%D0%93%D0%BB%D1%83%D1%85%D1%96%D0%B2%202024.pdf>.
3. Стрілець В. Ю., Артеменко А. В., Франко Л. С., Олійник С. І., Бобир К. С. Цифровізація ринку праці та маркетинг талантів: перспективи України в глобальній розважальній індустрії. Вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія Економічні науки. 2025. № 3 (117). С. 175–183. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/15473>.
4. OECD. Artificial Intelligence and the Changing Demand for Skills in the Labour Market. OECD Artificial Intelligence Papers, № 14, OECD Publishing, Paris. 2024. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2024/04/artificial-intelligence-and-the-changing-demand-for-skills-in-the-labour-market_861a23ea/88684e36-en.pdf.